

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΔΡΕΥΟΥΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ Η ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Η υπαγωγή των επιχειρήσεων, που εδρεύουν στις παραμεθόριες περιοχές, στις πρόσφατες αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ώστε να ρυθμίσουν τις οφειλές τους προς τις Τράπεζες, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που οι αποφάσεις αυτές θέτουν είναι ένα ζήτημα που έχει τεθεί στο ΣΒΒΕ από πολλές επιχειρήσεις μέλη του.

Το ζήτημα αυτό αφορά στις περιπτώσεις ρύθμισης των δανειακών υποχρεώσεων ή μέρους αυτών των επιχειρήσεων για τις οποίες μέχρι τώρα οι Τράπεζες δεν αξίωναν εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Με επιστολή του ο Σύνδεσμος προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Γεώργιο Αλογοσκούφη και κοινοποίηση προς τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Πέτρο Δούκα και την Πρόεδρο του Συμβουλίου Διαχείρισης και Αξιολόγησης της Εγγυητικής Ευθύνης του Ελληνικού Δημοσίου κα Φλώρα Τσάγκα, ζήτησε ο όρος των εμπράγματων εξασφαλίσεων να μην έχει την έννοια του αναγκαίου προαπαιτούμενου για την παροχή της κρατικής εγγύησης.

Οι επιχειρήσεις των παραμεθόριων περιοχών, εύλογα κατά την άποψή του ΣΒΒΕ, ισχυρίζονται, ότι όταν η πολιτεία ρυθμίζοντας δάνεια με την παροχή προς τις τράπεζες κρατικών εγγυήσεων, δείχνει την πρόθεσή της να ενισχύσει τις επιχειρήσεις της απόμακρης περιφέρειας, επιβάλλει όμως ταυτόχρονα υποχρέωση εμπράγματης εξασφάλισης σε πλήρη κάλυψη της ρυθμιζόμενης οφειλής, τότε αυτή αναιρεί ουσιαστικά την χορηγούμενη ωφέλεια προς την επιχείρηση. Και αυτό γιατί α) Η επιχείρηση καλείται να υποστεί μια σημαντική δαπάνη από τα δικαιώματα Υποθηκοφυλακείου και τα δικαστικά και δικηγορικά έξοδα που απαιτούνται για την εγγραφή π.χ. προσημείωσης υποθήκης β) Εάν η επιχείρηση ρυθμίσει ένα μέρος των δανείων της, για τα υπόλοιπα δάνεια της οι Τράπεζες που τα έχουν χορηγήσει θα ζητούν και αυτές εξασφαλίσεις επιδιώκοντας να εξομοιωθούν με το Δημόσιο και τούτο γιατί εφόσον υπάρχουν κάποιες εξασφαλίσεις όλοι θα θέλουν να τις έχουν ακόμη και αυτοί που μέχρι πρότινος δεν τις ζητούσαν.

Παρά τα παραπάνω η αρμόδια Επιτροπή κρίσης των αιτημάτων ρύθμισης δανείων ζητά χωρίς εξαιρέσεις να χορηγούνται εμπράγματα εξασφαλίσεις για όλο το ποσό που το Δημόσιο παρέχει την εγγύησή του. Έτσι, αντί να εξετάζεται μεμονωμένα η κάθε περίπτωση και να αξιολογείται για την έγκριση της ρύθμισης η υποχρέωση ή μη χορήγησης εμπράγματης εξασφάλισης η Επιτροπή ζητά ασχέτως της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης εξασφαλίσεις και μάλιστα για όλο το ρυθμιζόμενο ποσό.

Ο Σύνδεσμος θεωρεί, ότι η θέση αυτή θα πρέπει να επανεξεταστεί, καθώς πρόθεση της Πολιτείας είναι να καταστεί ουσιαστική η υποστήριξή της προς τις παραμεθόριες

επιχειρήσεις και να αποτελέσουν πραγματικά οι νέες ρυθμίσεις μοχλό ανάπτυξης στις περιοχές αυτές.

Από τη μελέτη της νομοθεσίας, ειδικότερα από την ανακοίνωση 2000/C 71/07 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των α. 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές εγγυήσεις, το α. 1 παρ. 4 εδ. α' και β' του ν. 2322/1995 όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 10 του α. 15 του ν. 2469/1997, αλλά και τις πρόσφατες (Απρίλιος και Αύγουστος 2006) ad hoc αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που αφορούν τόσο τις ρυθμίσεις δανείων κ.λ.π., όσο και την παροχή εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς τις Τράπεζες, προκύπτουν τα εξής.

Καταρχήν, από άποψη κοινοτικού δικαίου, δεν υπάρχει ρητή πρόβλεψη για το θέμα της παροχής εμπραγμάτων εξασφαλίσεων από μέρους των επιχειρήσεων στην περίπτωση κρατικών ενισχύσεων με τη μορφή εγγυήσεων, ενώ υπάρχει σχετική πρόβλεψη για την καταβολή ασφαλίστρου, που να καλύπτει τους συνήθεις κινδύνους που συνδέονται με την παροχή εγγύησης (παρ. 2.1.2 της παραπάνω ανακοίνωσης της Επιτροπής).

Η ελληνική νομοθεσία, που ασχολείται με το θέμα της παροχής εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου προς Τράπεζες και άλλα πιστωτικά ιδρύματα προβλέπει ως δυνητική την απαίτηση του εγγυητή για την παροχή επαρκών ασφαλειών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η εγγραφή υποθήκης υπέρ του δημοσίου. Ομοίως και οι παραπάνω αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών δεν εξαρτούν τη χορήγηση της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου από την υποχρεωτική παροχή εμπράγματης ασφάλειας. Ως αναγκαίες προϋποθέσεις για τη δανειοδότηση από τον τραπεζικό τομέα, αλλά και για τη χορήγηση της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου θέτουν, ρητά, τις εξής: α) τη βιωσιμότητα της επιχείρησης, β) τη διατήρηση του ήδη υπάρχοντος αριθμού των εργαζομένων και γ) τη μη υπαγωγή της επιχείρησης στη ρύθμιση του α. 39 ν. 3259/2004.

Εάν, παρά ταύτα, συντηρείται προβληματισμός ως προς την τοποθέτηση των αρμοδίων υπηρεσιών στο ξεκάθαρο αυτό θέμα, αυτό οφείλεται στη διατύπωση της συγκεκριμένης απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που, αναφερόμενος στους όρους και τις προϋποθέσεις παροχής εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου, απαιτεί στη μελέτη βιωσιμότητας – η σύνταξη της οποίας είναι *conditio sine qua non* – να περιλαμβάνονται «... ε. Οι υφιστάμενες εξασφαλίσεις, οι τυχόν προτεινόμενες αναδιαρθρώσεις των υφιστάμενων εξασφαλίσεων που καλύπτουν τις ρυθμιζόμενες οφειλές, καθώς και οι νέες προτεινόμενες εμπράγματα εξασφαλίσεις για τις ρυθμιζόμενες οφειλές».

Από την ανάλυση της προαναφερθείσας βασικής νομοθετικής διάταξης (α. 1 παρ. 4 εδ. α' και β' Ν. 2322/1995), αλλά και από τη γραμματική και τεολογική ερμηνεία της παραπάνω διάταξης, προκύπτει ανενδοίαστα ότι η παροχή των εμπραγμάτων ασφαλίσεων είναι δυνητική και όχι υποχρεωτική. Ειδικότερα:

1. Εφόσον η βασική νομοθετική διάταξη διατυπώνει ρητά τον κανόνα ότι *μόνο κατά την κρίση του εγγυητή* (δηλαδή του Ελληνικού Δημοσίου) δύναται να ζητηθούν επαρκείς ασφάλειες, είναι εύλογο ότι οι κατ' εξουσιοδότηση αυτής της διάταξης εκδιδόμενες Υπουργικές Αποφάσεις (Υ.Α.) («*Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου (α. 1 παρ. 4) καθορίζονται κάθε φορά στην απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με την οποία παρέχεται η εγγύηση*»), να διέπονται από το ίδιο πνεύμα.
2. Με την Υ.Α. προβλέπεται ως αναγκαία προϋπόθεση η σύνταξη και η υποβολή σχεδίου βιωσιμότητας. Ως προς το περιεχόμενο του σχεδίου αναγράφεται και η παραπάνω υπό ε. περιγραφή. Καταρχήν είναι σαφές ότι η όλη διατύπωση έχει υποθετικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι δεν είναι απαραίτητο οι αιτούσες την

εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου επιχειρήσεις να έχουν εμπράγματες εξασφαλίσεις («Οι υφιστάμενες εξασφαλίσεις ...»), ούτε να προτείνουν αναδιαρθρώσεις (μάλιστα στο σημείο αυτό χρησιμοποιείται η λέξη «τυχόν»). Επομένως και η τελική διατύπωση, που αναφέρεται στις «νέες προτεινόμενες εμπράγματες εξασφαλίσεις», εξαρτάται από την αρχική ύπαρξη ή μη εξασφαλίσεων και τις τυχόν αναδιαρθρώσεις τους και δεν οδηγεί σε υποχρεωτικότητα παροχής εμπράγματης εξασφάλισης.

3. Επίσης, θα ήταν δυνατόν επιχειρήσεις να είχαν ήδη επαρκείς εξασφαλίσεις, οπότε η απαίτηση για παροχή νέων θα ήταν καταχρηστική, αποκλείοντας σε αυτές τη δυνατότητα υπαγωγής τους στη σχετική ρύθμιση και την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.
4. Όταν η διοίκηση θεωρεί ότι απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου είναι η λήψη εμπραγμάτων εξασφαλίσεων, τότε ρητά αναγράφεται στην Υ.Α., όπως στην περίπτωση της υπαγωγής της επιχείρησης σε συμφωνία πιστωτών του α. 44 του ν. 1892/1990, κατά την οποία η παροχή συμπληρωματικά της εγγύησης του Ελληνικού Δημοσίου, χωρίς επιδότηση επιτοκίου, δίδεται «... με την απαραίτητη προϋπόθεση τη λήψη επαρκών εμπραγμάτων εξασφαλίσεων».

Υπό το φως της παραπάνω αναπτυχθείσας επιχειρηματολογίας, ο τρόπος που είναι διατυπωμένη η διάταξη των αποφάσεων του Υπουργείου δηλώνει μια δυνητική και όχι υποχρεωτική πρόταση. Αυτό σημαίνει ότι ο όρος των εμπράγματων εξασφαλίσεων δεν έχει την έννοια του αναγκαίου προαπαιτούμενου για την παροχή της κρατικής εγγύησης.

Η κάθε περίπτωση πρέπει να εξετάζεται μεμονωμένα ώστε κατά την αξιολόγηση της μελέτης βιωσιμότητας να σταθμίζεται ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος από το κράτος (δια της παροχής της εγγύησης) όπως και η ανάγκη αποτελεσματικής κρατικής ενίσχυσης για τις επιχειρήσεις.

Η πολιτεία για άλλη μια φορά εκφράζει την βούληση της να στηρίξει τις παραμεθόριες επιχειρήσεις μέσω της ρύθμισης των δανειακών τους υποχρεώσεων παρέχοντας προς τις Τράπεζες εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Το ζητούμενο είναι η ωφέλεια των επιχειρήσεων από αυτό το μέτρο να μην είναι μικρότερη για τις επιχειρήσεις, που είναι υγιείς και σαν τέτοιες οι Τράπεζες δεν τις ζητούσαν εμπράγματες εξασφαλίσεις από τη δαπάνη στην οποία υποχρεούνται αυτές να επιβαρυνθούν. Θα ήταν άδικο γι' αυτές τις επιχειρήσεις να ζητήσουμε να υποβληθούν, για να ρυθμιστούν τα δάνεια τους, σε νέες δαπάνες που συνεπάγεται η παροχή νέων εγγυήσεων υπό μορφή εμπραγμάτων εξασφαλίσεων.